O SURPRIZĂ CARE IMPRESIONEAZĂ PLĂCUT CUNOSCUȚII DV.
ESTE UN VIN FIN DE TÂRNAVA

DR. AMBROSI

GRASĂ DE TÂRNAVA 0,7 Ltr. LEI 28

VINURI DE MASĂ
Vin vechi de TÂRNAVA I . . Kgr. Lei 16
Vin vechi de TÂRNAVA II . . „ „ 18
Riesling . . . . „ „ 22
Feteasca . . . „ „ 24
Fetească Regală „ „ 25
Pinot Gris . . . „ „ 26
Tămâioasă (Muscat Ottonel) . . „ „ 28
Fetească vin superior . . . . „ „ 30
Pinot gris vin superior . . . „ „ 35

VINURI DESERT
Riesling desert . 0.7 litri 38
Fetească Regală desert . . . . „ „ 40
Tămâioasă desert „ „ 42
Pinot gris „ „ „ 45

SPECIALITĂȚI
Fetească desert . 0.7 litri 55
Tămâioasă „ . . . „ „ 60
Dr. Ambrosi Privat „ „ 80
Perla de Târnava „ „ 125
Dr. Ambrosi Imperial . . . . . „ 200

ȚUICĂ-SYLVORIUM-DROJDIE
SERVIM LA DOMICILIU
Dr. Ambrosi
CALEA VICTORIEI 122 (Intrarea prin Str. Piața Amzei)
TELEFON: 4.96.56

NOUI CADOURI ȘI PREMII LA ASIGURARILE ABONAȚILOR și CITITORILOR „UNIVERSULUI"

1. LA ASIGURARI DE 40.000 LEI

La o asigurare de 40.000 lei, cu rata lunară de lei 162 se acordă:
1) Chiar dela contractarea asigurării,

„CALENDARUL UNIVERSUL" 1940

UN TRIUMF AL TIPARITURII ROMANEȘTI
500 pagini text — 19 planșe în tricromie — 12 planșe pe hârtie cretată
2) La achitarea ratei a 5-a lunare UN CEASORNIC „MAUTHE" deșteptător, cu minutare fosforescente și puncte luminoase pe cadran.
3) La achitarea ratei a 12-a lunare o casetă cu 6 CEȘTI DE KARLSBAD cu farfurioarele lor.

2. LA ASIGURARI DE 50.000 LEI

La o asigurare de 50.000.— lei cu rata lunară de 203.— lei se acordă în anul I de asigurare O BONIFICAȚIE TOTALA DE LEI 1.200.— în borderouri lunare de participare la tragerile loteriei statului din 15 ale fiecărei luni.
La 2 asigurări de 50.000.— lei cu rata lunară de 406.— lei se acordă în anul I de asigurare O BONIFICAȚIE TOTALA DE LEI 2.400.— în borderouri lunare de participare la tragerile loteriei statului din 15 și 18 ale fiecărei luni.

3. La oricare din asigurările de mai sus

se acordă AGENDA de buzunar „UNIVERSUL", scutirea completă de taxa poliței, precum și participarea la tragerile Societății „Franco-Română" din 15 ale fiecărei luni și anume:
1) Tragerile generale de amortisment.
2) Tragerile de PREMII CARE NU SE SCAD DIN CAPITALUL ASIGURAT, CARE SE PRIMEȘTE INTACT ȘI LA EXPIRAREA ASIGURARII.
3) PREMIILE DE CONSOLARE IN LOZURI ale Loteriei Statului acordate asiguraților în ordinea lor de vechime.
Ratele sus arătate se vor trimite direct Societății, București, Calea Griviței 23 cu mențiunea: „pentru o asigurare nouă de lei......".

Mijloace deghizate

pentru crearea de venituri publice

Comunicarea d-lui prof. G. N. Leon

In ciclul de comunicări, care se țin anul acesta la Asociația economiștilor, a vorbit, Marțea trecută, d. prof. G. N. Leon, tratând subiectul de mai sus.

A prezidat d. prof. G. Tașcă, președintele asociației, asistat de d-nii Ion Vintea și G. Brânzescu secretari.

D. prof. Leon arată că manualele de știință financiară neglijează să se ocupe de anumite mijloace de venituri pe cari Statul și le creiază în mod deghizat. In această categorie, d-sa așează: *reevaluarea stocurilor aur, emisiunea de bonuri pentru plata arieratelor, expropierile neplătite în prealabil, devalorizarea monetară și altele.* Ocupându-se de fiecare în parte, arată că aceste probleme au fost studiate de economiști sub toate aspectele cunoscute; nu s'au studiat însă din punctul de vedere al economiei financiare. Unele din ele sunt legitimate, altele nu. Doctrina și practica recunosc Statului dreptul de a-și creia un mijloc de venit din reevaluarea stocului de aur al băncilor de emisiune, nu recunoaște însă acest drept exproprierilor practicate în ultimul timp. *Doctrina este unanimă în limitarea cazurilor de expropiere, în efectuarea lor pe baza unei juste și prealabile despăgubiri, așa cum stabilesc toate constituțiile și legile organice, ea este însă contra tuturor expropierilor făcute cu nesocotirea acestor principii, după cum este contra expropierilor făcute pentru o cauză, urmând ca apoi să se dea obiectului expropiat altă destinație, decât aceia pentru care s'a făcut, transformându-se expropierea într'un mijloc de câștig.*

D. prof. Leon arată cum din devalorizările monetare, făcute în trecut, Statul a realizat câștiguri mari, în sensul că s'a eliberat de datorii contractate într'o monetă forte cu o monetă a cărei putere de achiziție a scăzut considerabil. D-sa arată că și din operațiuni de devize Statul își poate creia mijloace de venituri, atunci când el este pus într'o situație privilegiată față de particulari, în sensul că-și creiază dreptul de-a achiziționa valutele forte fără prime, etc.

Un alt mijloc deghizat de venituri publice, este acela creiat prin legile de apărare antiaeriană activă și pasivă. Intr'adevăr, prin aceste legi, Statul impune particularilor cheltueli pentru un scop care este atributul său exclusiv. In loc ca acele cheltueli să fie făcute prin mijlocul clasic al impozitelor, Statul întrebuințează mijloace deghizate, ca fără cheltuială directă să-și îndeplinească serviciile publice cu mijloacele particularilor.

La discuție au luat parte d-nii prof. G. Tașcă, prof. Constant Georgescu, dr. C. Pandele, Tănăsescu, dr. Cioriceanu, prof. H. Suciu, dr. Avram și alții.

Contra-ofensiva armatei finlandeze

(Urmare din pag. 13-a)

Mai la sud, în sectorul Salla, care se găsește în interiorul cerului polar și la 50 km. est de Kemijärvi, câteva divizii finlandeze, bine comandate, înarmate și instruite, au atacat viguros pozițiile inamice, silind trupele sovietice să se retragă în dezordine și cu pierderi considerabile. După știrile publicate de ziarele din Copenhaga și din Stockholm, trupele sovietice au lăsat pe câmpul de luptă peste 30.000 morți, numeroase tankuri, tunuri și cantități mari de muniții.

La sud, în sectorul istmului Careliei, forțele superioare sovietice bombardează violent linia fortificată.

R. SEIȘANU

IISUS DUPĂ CORAN

(Urmare din pag. 13-a)

Următoarele rânduri din capitolul 43 ne arată, deasemenea, menirea ce are de îndeplinit Mântuitorul. „Isus va fi semnul sigur că se apropie ziua judecății de apoi. Feriți-vă de a pune la îndoială venirea lui". Și ceva mai jos: „Când Iisus s'a ivit pe pământ în mijlocul minunilor, el a zis oamenilor: „Viu să vă aduc înțelepciunea și să vă luminez asupra îndoielilor voastre. Temeți-vă de Dumnezeu și țineți-vă de învățăturile mele".

Cu regretul că nu pot reproduce din lipsa de spațiu, versiunea — o versiune frumoasă și poetică — despre condițiunile în care s'a născut Mântuitorul, țin să închei menționând divergența între credința creștină și punctul de vedere al Coranului în ceeace privește personalitatea lui Iisus.

Divergența constă în faptul că, după Coran, Iisus, deși e născut de Fecioara Maria cu Duhul Sfânt, deși i se recunoaște darul de a fi făcut minuni și deși nu este musulman adevărat cel ce nu crede în Iisus, totuși nu e socotit ca Fiul lui Dumnezeu. Asupra acestui punct se stărue în câteva capitole din Coran.

A doua divergență importantă este privitoare la moartea lui Iisus. Coranul n'admite că Iisus a fost răstignit, a murit și a înviat, ci că Dumnezeu l-a luat la El în ceruri.

Și un ultim cuvânt. Venerației de care Mântuitorul se bucură în mod obligator în lumea mahometană i se datorește faptul că Locurile Sfinte — inclusiv mormântul Mântuitorului — n'au suferit nici o atingere și nici o stricăciune în cele câteva veacuri de stăpânire turcească în Palestina.

N. BATZARIA

Mitropolia Bucovinei

subscrie la imprumutul pentru inzestrarea armatei

Deși conjuctura actuală este nefavorabilă comerțului lemnelor și pentru celelalte produse ale fondului bisericesc din Bucovina, totuși I. P. S. Mitropolit Visarion al Bucovinei, a adus la cunoștința d-lui Mitiță Constantinescu, ministrul finanțelor, că Mitropolia Bucovinei luând aminte la chemarea pe care a făcut-o pentru împrumutul necesar înzestrării armatei, subscriu la acest împrumut salariul pe o lună, ca subscriere a clerului din eparhia Bucovinei și a funcționarilor Fondului Bisericesc.

*

I. P. S. Mitropolit Visarion, însoțit de d. inginer G. Constantinescu, administratorul fondului, va duce unuia din regimentele concentrate în cuprinsul ținutului Suceava, la alegerea comandamentului, daruri de hrană de sfintele sărbători ale Nașterei Domnului.

Deasemena s'a adus la cunoștința d-lui Victor Slăvescu, ministrul înzestrării armatei, că Mitropolia Bucovinei, va dărui de Anul Nou câteva rânduri de albituri, de fiecare soldat din acelaș regiment.

Mitropolia Bucovinei, a primit mulțumiri pentru douzeci vagoane lemne date familiilor celor concentrați din Cernăuți. Asemenea ajutoare se vor da și prin satele bucovinene prin comitetele întocmite de administratorul fondului, în fiecare comună.

Case de oțel demontabile

Se vând în America cu 6.000 de dolari și se pot monta în zece zile

In America se vând case în bucăți ce se desfac și se pot face apoi la loc, după cum ne asigură un cotidian din Paris.

Se transportă ușor în casete de fier și se pot monta pe teren. Confratele parizian o numește fericită țară pe America unde oțelul păzește pe oameni de sgomot și nu e transformat în tunuri și obuze.

Aceste case de oțel se vând cu 3000 sau 6000 de dolari, adică între 1.500.000 și 3.000.000 lei și au marele avantaj că se pot monta în cel mult 8 până la 10 zile. Aliajul, cu bază de oțel, rezistă la umezeală, rugină și frig, iar casele sunt cât se poate de solide, căci cutremurele nu le dărâmă.

Unde mai punem că, fiind bine închise, nici o insectă nu răsbește în cuprinsul ei.

DE CRĂCIUN

„UNIVERSUL LITERAR" A APARUT INTR'UN NUMAR SPORIT DE PAGINI, CU COLABORAREA CELOR MAI DISTINȘI MANUITORI AI CONDEIULUI DIN LITERATURA ACTUALA. Semnează d-nii: Ion Lugoșianu, Lucian Blaga, V. Voiculescu, N. Davidescu, G. Banea, Mircea Eliade, Matei Alexandrescu, Victor Popescu, Traian Lalescu, Simion Stolnicu, Neagu Rădulescu, Virgil Carianopol, Anișoara Odeanu, Vlaicu Bârna, Nicolae Andreescu, Mircea Mateescu, Paul Miracovici, Romeo Alexandrescu, Constantin Fântâneru, Coca Farago, Iancu Bârneanu, Gh. Soare.

Ilustrațiile lui VOINESCU.

NUVELE, SCHIȚE, ARTICOLE, POEZII, DESENE DE HUMOR, ESSEURI, CRONICI DOCUMENTATE, IN FORMA CEA MAI DESAVARȘITA. CU OCAZIA SARBATORILOR REVISTA OFERA CEL MAI NIMERIT PRILEJ DE A LUA CUNOȘTINȚA CU LITERATURA VALOROASA DE AZI.

Citiți: UNIVERSUL LITERAR

CRONICA SPORTURILOR

SKY

Duminică se desfășoară primul concurs al anului

Cum se vor organiza școlile naționale. — Inaugurarea sezonului

Sezonul oficial de ski se va inaugura Luni 25 Decembrie (prima zi de Crăciun) printr'o cursă de coborîre organizată la Piatra Mare de către Clubul Turistic din Brașov. Cei mai buni coborâtori din țară în frunte cu Iosif Covaci, Gh. Covacsy, frații Munteanu, Toma Boerescu și alți ași ai skiului românesc și-au anunțat participarea.

In ziua de 26 Decembrie (a doua zi de Crăciun) se va organiza o probă de slalom tot cu caracter național în regia aceluiaș club și tot la Piatra Mare.

MODIFICĂRI IN CALENDARUL NAȚIONAL

Dintr'o eroare care s'a strecurat în programul anunțat zilele trecute concursul de coborâre și slalom dela Balea coincidea cu cel de la Vârful Omul. In realitate concursul din munții Făgăraș, organizat de către Clubul de ski din Sibiu, se va desfășura la 24 și 25 Martie (Paștele Catolic) iar kilometru lansat și Cupa Bucegilor, organizate de clubul Ski Club București, se vor desfășura la 28 și 29 Aprilie, ziua 1 și 2 de Paști ortodox. In afară de aceste două concursuri comisia tehnică urmează să fixeze datele Cupei Primăverii, mare cursă de coborâre și Premiului Tineretului, care au fost anunțate dar nu au fost programate.

ȘCOLILE DE SKI VOR FUNCȚIONA ȘI LA MARI ALTITUDINI

Școlile naționale de ski vor funcționa în acest an, în afară de localitățile cunoscute și relativ așezate la mici altitudini, și în centre de iarnă peste 1400 metri, și unde zăpada se găsește în suficientă cantitate chiar de acum.

Astfel prin grija cluburilor din Brașov și a regiunii Țara Bârsei, va funcționa, începând dela Crăciun, școala națională la Postăvaru unde cei mai buni instructori vor fi puși la dispoziția publicului amator. La Diham prin grija clubului Sportiv Predeal, a Batal. IV și Clubului German de ski din București, se vor organiza deasemenea cursuri, unul la Casa D.S.C.B.-ului și altul la Cabana Batal. IV Munte dela Clește. La Sinaia se va organiza prin grija Ski Clubului București și a Ski Clubului Peleș un curs la cota 1400 metri.

O atențiune deosebită se va da și în celelalte centre școlilor naționale de ski care vor funcționa în chip unitar, sub conducerea instructorilor oficiali ai F. R. S.

SPORTURI DE IARNĂ

Săptămâna sporturilor de iarnă se va desfășura la Sinaia

Federația Română de Bobsleigh face cunoscut tuturor asociaților și sportivilor afiliați la F.R.B. b. că toate lucrările privitoare la concursurile și campionatele naționale de bob din iarna aceasta dela Sinaia sunt terminate

Pista de Bob a fost complet refăcută, pietruită iar virajele construite din lemn și beton. Verificarea ei a fost încredințată unei comisiuni speciale, care a găsit-o perfectă.

Programul a fost fixat și se va desfășura în opt zile în „săptămâna sporturilor".

S'au aranjat toate chestiunile privitoare la cazarea concurenților. S'au făcut intervențiile necesare pentru a obține foi de drum și concedii pentru concurenții militari.

Cronometrul și aparatele pentru difuzarea concursurilor au fost transportate la Sinaia și instalate.

Cu această ocazie se face cunoscut tuturor celor care se interesează de acest sport că concursurile din anul acesta vor avea loc imediat după căderea zăpezii, iar antrenamentele vor începe după patru zile și concursurile după trei zile dela antrenament.

Programul detailat va fi publicat în curând.

TENNIS

Clasamentul jucătorilor intocmit de federația de specialitate

Federația de tennis a alcătuit clasamentul jucătorilor pe anul 1939, care se prezintă astfel:

CATEGORIA I

Domni

1. C. Tănăsescu, 2. C. Caraluli, 3. A. Schmidt, 4. Marin Bădin, 5. Geza Eroes, 6. V. Rurac, 7. Al. Botez, 8. Horst Benedek, 9. Bela Pusztay. 10. Simonis, 11. Gogu Vizuru, 12. T. Grad, 13. Ungar, 14. Octavian Coca, 15. George Sturdza, 16. Gruenwald, 17. T. Bădin, 18. Burger, 19. Dr. Halmi, 20. T. Oviciu. 21. Brândușa.

Neclasați pentru lipsă de performanțe: Adelstein, A. Benedek, I. Bogdan, Cerbu, Cristescu, Farkaș-Cluj, Faur, Gabor, Gaster, Al. Gitta, Hamburger, Iacob, Metzianu, Poulief, Retti, Segall, Stăncescu, Steiner, Szekellyi.

Doamne

1. Magda Berescu, 2. Werthelm, 3. Lenke Popner, 4. M. Liska, 5. Sonia Unanian, 6. Mary Gerliczy, 7. Baatz, 8. Lili Rado, 9. Eva Szasz, 10. Canella, 11. Buchwald, 12. Palma Eppler. 13. Lichter, 14. Budaker, 15. Urzică

Neclasate pentru lipsă de performanțe: Arato, Barabassyi-Zarug, Bardosi, Beiner, Dora Gabor, Hossu-Viciu, Ileana Lamm, Fritz Sonia Manu, S. Mezincescu, Nasopol, Pahler, Papoș, Plathy, Nini Poulief, Roncea, Săveanu, Schlosser, Schoenfeld, Strohl, Stroescu, Sturdza, Ternovici.

CATEGORIA II

Domni

1. Marin Vizuru, 2. Eisner. 3. I. Dolha, 4. Liviu Vasu, 5. Carol Petrovici, 6. Bekoe 7. Siko, 8. Albon, 9. Doczi, 10. Căp. Papană 11. Komoroczy, 12. Rado, 13. Gaspar, 14. Zwochlich, 15. Vlad Romeo.

Neclasați pentru lipsă de performanțe: Alexandrov, Costa-Foru, Farkaș-Arad, Fildermann, Goldstern. Knall, Mircea Neicu, Nițulescu, Plăcințeanu, Poenaru-Bordea, Prodanov, N. Racovitza, Rossu, de Stoehr, Teodorescu, Tereanu, Trebitch.

Doamne

1. Dombora, 2. Londas, 3. Winkler, 4. Lichteneger, 5. Illy Gerliczy, 6. Haas și Pap, 7. Schuller.

Neclasate pentru lipsă de performanțe: Crâsnic, Gaal, Kelety Kenderessy, Yakunina.

Andi Kralinger

se numește antrenorul recomandat de federația germană pentru skieurii români

Pe ziua de Vineri s'a primit la Federația de ski răspunsul în legătură cu antrenorul cerut de forul nostru de specialitate. Federația germană de ski a recomandat ca antrenor pe Andi Kralinger, specialist în sărituri și coborâre. Acest skieur originar din Bischofshafen vine și cu recomandația d-lui dr. Karl Diem, care s'a interesat personal ținând ca antrenorul care va veni în România să posede toate calitățile necesare unui bun îndrumător pentru tinerii skieuri români.

Kralinger urmează a sosi în țară la începutul anului. El va activa în cursul lunii Ianuarie la Brașov, iar în Februarie și Martie va fi la dispoziția celorlalte centre de ski.

LA PREDEAL A LUAT SFARȘIT CURSUL INSTRUCTORILOR

După o săptămână de intensă activitate s'a încheiat ieri la Predeal într'un cadru de adevărată sărbătoare cursul instructorilor care a avut ca scop unificarea metodei de predare a skiului. Solemnitatea a avut loc în sala restaurantului din Parc, iar d. colonel adj. Alex. Manolescu, înconjurat de d-nii: lt.-col. Medeleanu, colonel Pălăngeanu, maior E. Teacă, căp. Sangiorzan, N. Șerbănescu, prof. Ion Coja, dr. V. Voicu, prof. T. Faur, etc., a înmânat celor care au reușit să treacă examenul insigna, brevetul și brățara de instructor, care îi va da dreptul de acum încolo să profeseze. Intr'o scurtă cuvântare d. col. Manolescu a mulțumit tuturor celor care au urmat acest curs pentru sârguința care au depus-o, insistând în acelaș timp asupra menirii ce o vor avea de acum înainte de propagatori ai skiului.

Instructorii dela Diham se vor răspândi în toate centrele de iarnă ducând cu ei noua metodă și principiile de bază în organizarea școlilor de ski.

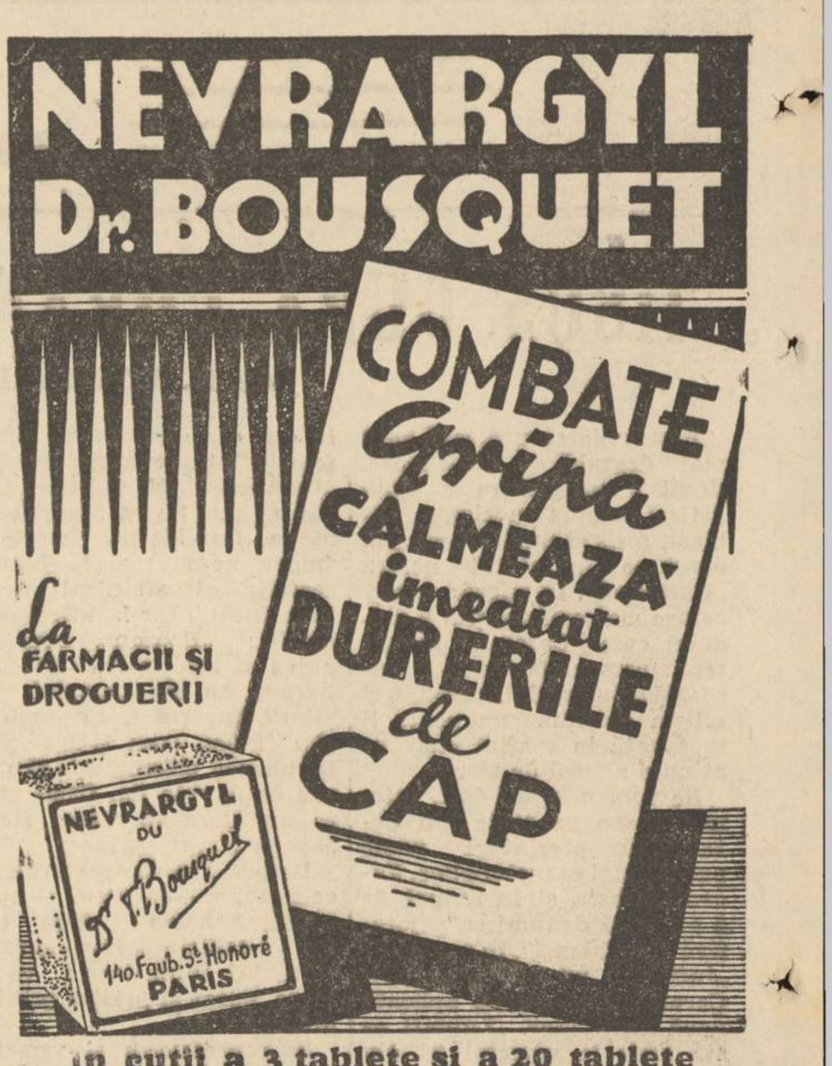

în cutii a 3 tablete și a 20 tablete

CRONICA RĂZBOIULUI NAVAL

(Urmare din pag. 13-a)

cute în tonajele beligeranților și neutrilor. Am urmărit revistele și diferitele publicațiuni streine pentru a ne documenta asupra mecanismului și modului de funcționare. Am găsit în excelenta revistă engleză „Ilustrated London News" explicațiuni și schițe foarte clare, asupra acestor mine, pe care le comunicăm la rândul nostru cetitorilor.

Minele electromagnetice germane sunt de două feluri: mine de fund fără ancoră și mine electrice cu ancoră, prevăzute cu cabluri-antenă.

1) Mina de fund fără ancoră (magnetică) este o mină sferică grea, cu corpul de duraluminiu, care cuprinde mecanismul de aprindere electromagnetic și camera încărcăturii de trotil.

Minele se lansează din submarine minere, hidroavioane sau avioane. Ele fac parte din categoria minelor ofensive.

O condițiune specială a așezării lor este adâncimea apei, care trebue să aibă 50 picioare (15 metri), adică 7 m. 50 trebue socotit pescajul navei ce plutește d'asupra minei și 7 m. 50 distanța dintre carena navei și poziția minei pe fund.

Funcționarea minei magnetice este cea următoare: când o navă de fer sau o masă metalică trece d'asupra minei, se produce un curent de inducțiune care face să devieze un ac magnetic din dispozitivul electromagnetic al minei. Această deviațiune este suficientă să închidă circuitul electric al unei baterii, care produce și amplifică curentul electric, cauzând aprinderea încărcăturii de explozie.

Explozia minei produce o presiune puternică asupra tablelor corpului navei, pe care le desface și astfel apa pătrunde cu furie în interior.

Acelaș fenomen se petrece cu grenadele antisubmarine asupra corpului submarinelor.

Pentru ca navele submarine minere, când lansează aceste mine, să nu fie expuse a cădea victime propriilor mine, dispozitivul electromagnetic este împiedicat să funcționeze printr'un corp solubil în apă, bunăoară țeperigul, care numai după topire în 20—30 minute permite minei să fie activă, deci după ce nava care lansează minele se depărtează.

2) Mina electro-magnetică ancorată, cu antenă. Această mină a fost întrebuințată în războiul mondial și este în serviciu și în războiul actual, în afară de mina electrică prin ciocnire despre care am mai vorbit într'un alt articol.

Ea plutește la 4 metri sub nivelul apei și este ținută cu o parâmă de sârmă de ancora ei, pusă pe funduri variind între 50—100 metri adâncime.

In partea superioară pe corpul ei sunt prevăzute mai multe mânere de metal, dela cari pornesc mai multe cabluri electrice, formând rețeaua antenei la mică adâncime sub nivelul apei. Când o navă atinge aceste rețele de cabluri se face contact electric cu dispozitivul electromagnetic al minei și explozia are loc sub carena navei.

Dăm câteva schițe și reproduceri ale acestor mine moderne. După știrile primite din Anglia Amiralitatea britanică a pus în cercetare în Institutul de fizică și științe aplicate la războiu problema distrugerii minelor magnetice și s'a reușit să se improvizeze dispozitive ultramagnetice remorcate cu nave de lemn, cari atrag minele și provoacă explozia lor.

Vice-Amiral I. BĂLĂNESCU

—xXO ● OXx—

Pentru cavalerii ordinului „Mihai Viteazul"

Azi, Duminică, ora 11, se va oficia la biserica militară Mihai Vodă, parastasul de un an al generalului Dimitrie Gabrielescu, decedat în groaznicul accident de cale ferată din ajunul Crăciunului, dela Frecăței.

Cavalerii Ordinului „Mihai Viteazul", sunt rugați a lua parte. Ținuta: cu pelerină.

—xXO ● OXx—

Darurile străjerilor pentru copiii săraci din Herăstrău

Joi, 21 Dec., orele 11 a. m străjerii dela stolurile liceelor Sft. Sava; Sft. Iosef; Sft Gheorghe; N. Bălcescu; Cantemir Vodă; Spiru Haret; Titu Maiorescu; Principele Carol precum și dela stolul școalei primare nr. 5 băeți, în prezența d-lui comandant șef de Stat major P. Jugănaru au distribuit în cadrul șezătorii datinelor dela stolul școalei primare nr. 6-Herăstrău, îmbrăcăminte și alimente, copiilor lipsiți de mijloace și fii de concentrați din Herăstrău.

Gestul acestor străjeri a impresionat asistența.

ȘTIINȚA PENTRU TOȚI

RÂMELE

Râme comune și râme uriașe

de RAUL CĂLINESCU

Râmele fac parte din neamul viermilor. Corpul lor e un cilindru lunguieț, moale, ușor ascuțit la capete și mai ales la capătul dinapoi; capul propriu zis nu se poate deosebi la prima vedere, ci numai când animalul se mișcă înainte, târându-se cu ajutorul unor perișori de pe fața de jos a corpului.

Râmele trăiesc în galerii subpământene și se hrănesc cu pământ și resturi vegetale, ierburi, frunze, etc. pe cale de putrezire.

Ele au fost numite „plugarii nevăzuți ai pământului", fiindcă trăesc în sol și-l scormonesc în toate chipurile, ducând la adâncime substanțele vegetale și humusul — și aducând la suprafață substanțele minerale.

Respiră prin piele și au întotdeauna nevoie de umezeală, ca să nu li se usuce pielea, fapt ce le-ar putea provoca moartea.

Deaceea, vara, când e secetă, ele se bagă adânc în pământ, la reveneală. Duc o viață mai mult nocturnă, când pot cădea pradă cârtițelor, chițcanilor și aricilor, apoi broaștelor râioase ca și sălămâzdelor de uscat, și de baltă. Dușmanii lor de moarte sunt însă cărcăiacii care le urmăresc și în găuri.

Iarna o petrece în amorțire, făcute ghem, în fundul locuințelor lor subpământene.

Se 'nmulțesc prin ouă.

Râmele trăiesc la toată suprafața pământului, pe toate continentele și la toate înălțimile

Soiurile lor sunt numeroase și studiul lor a prilejuit frumoase cercetări de amănunt, mai ales în străinătate. In țara noastră s'au făcut cercetări de către d. *Victor Pop*, profesor la liceul de băieți din Bistrița.

Cele mai mici râme din Europa au o lungime de 3 cm.; cea mai mare (*Lumbricus agricola*), 40 cm.

Soiul cel mai mare de râme de pe întreg globul pământesc, cunoscut până în ultimii ani, a fost considerat *Anteus gigas* din America de Sud (Cayenne, Guiana Franceză), cu o lungime de 1,16 m. și o grosime de 2 cm., adică o râmă mai mare ca multe neamuri de șerpi.

O râmă uriașe australiană, lungă de 2,40 m. Capul, mai închis la coloare, se află în stânga figurei

De curând a fost descoperită în Australia o râmă deadreptul uriașe necunoscută în alte părți ale pământului.

Se numește *Megascolides australis*; are o lungime de 3,50 m., o circonferință de 7,5 cm. și o grosime în diametru de 3 cm.

Dacă acest extraordinar fenomen al naturii, ce pare mai de grabă o rămășiță vie a epocelor geologice, nu prea este cunoscut, faptul se datorește probabil ariei sale foarte restrânse de răspândire geografică, ca și imposibilității de a se ține în viață aceste râme mai mult de două zile.

Râmele uriașe se găsesc numai într'o singură vale a Australiei și anume în valea *Bass River*, ținutul *South Gippsland*, statul *Victoria*. Și chiar aici, adevăratele râme uriașe sunt destul de rare.

Dealtfel, dimensiunile date mai sus sunt în realitate foarte variabile din pricina contracției și destinderii corpului, ca la orice râmă ce se târăște sau scormonește pământul. Totuși, această facultate comună tuturor râmelor este mult mai desvoltată la „megascalidă" decât la oricare alt soiu. Intr'adevăr, în câteva clipe ea poate să se lungească de 3 ori mai mult decât îi este lungimea normală, sau, din contra, poate să se scurteze enorm, îngroșându-și, firește, corpul. Când scurmă pământul, ea se umflă și se desumflă cu mare repeziciune și atunci, evident, este peste putință de a-i aprecia convenabil dimensiunile.

O rață înghițând cu greuta și pe îndelete, o râmă uriaș.

Râma uriașe secretă un lichid lipicios cu care-și căptușește tunelurile locuinței; dar lichidul acesta este secretat într'o cantitate atât de mare, încât atunci când râma se repede la gaură și începe să se afunde în galeriile locuinței sale, ea provoacă un zgomot ce amintește căderea picăturilor de apă într'o baie plină.

Această particularitate îi este însă fatală căci pe ea se întemeiază vânătoarea râmei uriașe!

Această vânătoare are loc numai în anotimpul umed al ținutului Gippsland, fiindcă în anotimpul uscat, râmele uriașe, întocmai ca și rudele lor mai mărunte în Europa, se afundă adânc în pământ, căutând umezeala rece. Vânătorii caută mai întâi locurile unde se văd găuri de râme, și lovesc cu putere pământul; dacă prin apropiere se găsește vre-o râmă uriașe, aceasta se aruncă, speriată, în locuința sa subterană și face să se audă sunetul caracteristic de picătură de apă în cădere, trădându-se astfel.

Trei ouă de râmă uriașe: ele au mărimea unor crenviurști, sunt de culoare castanie și mai mult sau mai puțin transparente

Căci râmele în genere, dacă sunt nesimțitoare la sunetele transmise pe calea aerului, sunt foarte simțitoare la vibrațiile corpurilor solide.

Dacă a apucat să intre în pământ, ea este scoasă afară cu grije, ca să nu se rupă. Apoi, din însuși corpul râmei, se face un nod sau două, pentru ca să nu se poată târî și introduce din nou în pământ. In modul acesta animalul poate fi lăsat de-o parte fără grija c'ar putea dispare — până se prind și alte râme.

Odată s'au adus la o fermă australiană de păsări câteva râme uriașe și s'au aruncat rațelor. Acestea le-au înghițit cu multă plăcere, dar foarte pe îndelete și cu destulă greutate.

Ouăle „megascolidei" sunt lunguiețe, ușor aduse, de mărimea și forma unor crenvirști, de culoare castanie și mai mult sau mai puțin transparente

Australia, care avea reputația bine stabilită și pe deplin justificată de a fi neasemuită în împărăția celor mai rare ființe, Australia, țara cangurilor, a ornitorincului și a păsărei-liră, este, după cum se vede și patria celei mai uriașe râme dela suprafața globului pământesc.